

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Series Romanorum Pontificum Cum Reflexionibus
Historicis**

Kolb, Gregor

Augustæ Vindelicorum, 1727

VD18 14497719

Seculum Duodecimum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70934](#)

Pontifices quenquam numerari, nec fontes licet Reges, aut Imperatores Ecclesiæ censuris subjicere, vel ipsum naturæ lumen indicat satis, & exhibuerunt exemplatum in Sacro Codice, tum in Historia Ecclesiæ facile reperienda. Testes denique, præter omnes ferè Germaniæ Principes, sunt Henrici IV. Mater Agnes & filius Henricus V. Mater enim, dum uterum ferebat, draconem se gerere, & draconem enixam se esse per vitam suam sœpè confessa est. Cùm tamen pravis aliorum consiliis mota filii partes acriùs per aliquod tempus, quām par erat, propugnasset, relicta demum draconis potitis, quām filii causā poenitentiam toti orbi in Urbe testatura petiit Romam, ubi per annos quindecim filii mores verbis & factis eidem contrariis reprobavit. Henricus verò filius viðio patri diadema Cæsareum eripuit, patrem carceri inclusit, paterno cadaveri annis quinque tumulum, piè morientibus concedi solitum, negavit. Nolim equidem ego hæc filii in genitorem laudare qualiacunque patrata facinora ; nolim item ego Henricum filium longè anteponere Henrico Patri ; cùm scelerata, quæ in patre castigata voluit, ipse novis sceleribus cumulârit : filium tamen contra patrem hoc adduxi testem, quoniam testes ejusmodi præ aliis placere Magdeburgicis &c. solent, modò sint Pontificum Romanorum hostes. Pluribus haud pergo confutare reliqua dictaria contra Gregorium VII. conficta, & à nobis superiùs notata ; tum quia suāmet naturâ sunt infirmissima, tum quia & à citt. authoribus aliisque maximi nominis Scriptoribus plusquām satís fuerunt eaervata. Pro coronide proin hujus Undecimi Seculi sufficient nobis dicta Joan. c. 13. v. 16. *Non est servus maior Domino suo : neque Apostolus major est eo, qui misit illum.* Et Joan. c. 15. v. 20. *Non est servus maior Domino suo. Si me persecuti sunt, & vos persequentur &c.*

*Seculum Duodecimum.***CLIX. Paschalis II. Thuscus.**

Ex nobilissima Rayneriorum familia ortus præ stemmatis honore virtutum decus in ætatis flore æstimare didicit ; relicta enim domo & terra patria, Cluniacense monasterium ingressus est, quod jure ejus temporis Seminarium Romanorum Pontificum dixeris : ex eodem

codem enim Monasterio intra breve temporis intervallum gloriofis passibus prodiērunt Summi Præsules Gregorius VII. Urbanus II. & Paschalis II. Horum ultimus quoque constanter fugit honores; quos tamen ipsi Albertus Alatrinus Episcopus in annos octodecim vates prædixerat. Pontifex itaque unanimi Electorum voce electus, adjutore Rogerio Siciliæ prædiviti comite, aurum & virum sufficiente tandem penitus devicit viginti duorum annorum Antipapam Guibertum dictum Clementem III. Verum hoc hominis monstro subita morte sublato, & à Ravennæ incolis igni tradito mox supervenit secundum, tertium & quartum; Albertus nimirum natione Neapolitanus, Theodoricus & Maginulphus Romani; quorum primus in monasterium intrusus, alter carceri perpetuò mancipatus, tertius ab ultore DEO vitâ subito privatus finem optatum dedit schismati, quod annis viginti octo Romanam Ecclesiam acerbissimè infestavit. Furor etiam Henrici IV. Cæsaris denique morte sublatus fuit, non tamen Henrici V. is enim expugnato patre Romam properavit perjurus: ad templum quippe Vaticanum ubi pervenerat, in ejusdem gradus Paschalem Pontificem, Cæsarum more, veneratus in ædem sacram admissus fuit, in qua contra datum jusjurandum Pontificem rogavit, ut confirmaret Episcopos à Cæsare, hoc est, absque jure constitutos. Votis respondere constanter abnuit Paschalis: in æde igitur sacra captus, & mandante Henrico in Germanorum castra raptatus potius fuit, quam perductus triumphante scelere. In castris demum, vi summa ac necessitate compulsus, nominatos ab Henrico confirmavit Episcopos, & eidem Imperii coronam imposuit indigno tunc Capiti; quo tamen redeunte in Germaniam, datam confirmationem revocavit Pontifex, adimens scandalum Viris Principibus facile à vi ac fraudibus tum temporis consilium potentibus. Orto itaque rursus dissidio maximo Henricus V. anathemate percussus; tandem tamen vel simulans, vel seriam agens poenitentiam in absentia Paschalis à Bracharensi Archi-Episcopo sacris restitutus; Pontifex verò Divorum cœtibus, ut fas est credere, fuit aggregatus an. 1118. Sed. 18.

CLX. Gelasius II. Campanus Italus.

CAJETÆ natus, in Monte Cassino solidissimis virtutibus instrutus, & indè ab Urbano II. Apostolicae Sedis Cancellarius constitutus, à Paschali II. purpuram sacram accepit. Post fata Paschalis

schalis Pontifex electus, ne quamprimum consecraretur, impedivit Cincius Frangipanius Henrici V. Imperatoris amicus sacrilegus, qui effractis Ecclesiæ portis Gelasium vinculis ligatum suum ad palatum usque raptavit, fauces ejusdem haud semel comprimens, Romanorum civium tunc fides in Pontificem eluxit maximè; iidem enim è carcere eductum Gelasium in Lateranum triumphantis more reduxerunt ac Pontificem salutârunt. Haud tamen hic pace frui licuit; Henricus enim cum exercitu prospere adfuit, constituturus quamprimum Antipapam Mauritium Burdum Bracharensem quondam Archiepiscopum, Lemovici in Gallia natum; comprehensurus verò certò certius Gelasium Pontificem legitimum, nisi inter fulgura & tonitrua noctisque tenebras aufugisset. Comes itineris Gelasio tunc erat Hugo de Allatro Purpurâ sacrâ vir maximè insignis, & Fide in Pontificem clarissimus: is namque suis humeris impositum senem Gelasium per plura stadia velut Æneas Anchisem portavit. Cajetan in patriam denique pervenire, ubi consecratus Pontifex à decem Archiepiscopis, Episcopis viginti, Abbatibus triginta honorificentissimè est habitus. Redeunte tandem in Germaniam Cæsare, Cajetan Romam rediit Gelasius. Sed hem! dum die D. Praxedi sacra ritu solenni sacrum dixit, vice altera diffregerunt templi claustra fautores Henrici, Pontificem abstracturi, nisi hujus nepos Crescentius juvenis fortissimus suis humeris de novo impositum Pontificem in tuto collocasset. Securitatis igitur causâ Galliam adiit Cluniacense petiturus Monasterium, in quo diem extremum obiit, postquam Henricum in Conciliis tum in Gallia, tum in Germania per Legatos habitis anathemate percussit. Sed. an. 1. mortuus 1119.

CLXI. Callistus II. Gallus.

EX nobilissimorum in Burgundia Comitum stemmate natus, & indè Guido Burgundicus dictus, Henricum V. Imperatorem & Adelhaidem Gallorum Reginam, nec non Angliae Reges suos sibi propinquissimos in vivis numerabat. Tam nobili stemmate, virtutibus verò nobilioribus exornatus, Viennensiisque in Gallia Ecclesiæ Archiepiscopus expetitus, & tandem impetratus, prælusit suo in Archiepiscopatu futuris honoribus, quibus à Viris etiam Principibus tantus Princeps semper dignissimus est agnitus. Cluniacensi Monasterio notissimus quotidam & alumnus, & vir Religiosissimus perpetuam sui memoriam eidem loco reli-

R. P. Kolb Series Pont. Pars II.

Cæ

quit,

quit, & de eodem sibi impressit. Eò igitur dum ex Italia redux pervenit, ultima pietatis officia defuncto Pontifici soluturus, supremum ipse officium est adeptus. Confirmatus Pontifex tria in Gallia continuò congregavit Concilia, Viennæ nimirum, Tolosæ & Rhemis; Lugduni verò D. Norberti Religiosissimum Ordinem probavit & confirmavit. Tribus Conciliis accessit in Italia quartum, idque Oecumenicum Lateranense I, cui interfuerunt Episcopi nongenti nonagenti septem. Acum in eodem fuit de bello sacro in Palæstina aliisque vicinis in Oriente regnis promovendo. Non minùs de causa Henrici V. Imperatoris agitata consilia eò Pontificem permoverunt, ut, missis in Germaniam Legatis Pontificiis, cum Henrico Cæsare denique inierit pæcta, Ecclesiæ Romanóque Imperio summè proficua, quibus nempe Ecclesiastica beneficia, datis litteris Imperatoriis, Summæ Sedi adjudicata, pax verò, diutissimè cruentis etiam lacrymis desiderata, tandem etiam fuit stabilita. Pacato hac maximè ratione Henrico Cæsare vinctus erat Mauritius Antipapa, quem Joannes Cardinalis à Pontifice cum copiis Normannicis missus Sutrii occupavit, occupatum cepit, & captum muloque impositum Romam perduxit, exoptatum populo iudicium. Tantas inter curas D. Jacobum Hispanoruui Archiatrum singulari honore prosequi perrexit Calistus, cuius cultum promoturus magis Compostellæ Archiepiscopum dedit, subjiciens ejusdem curæ totam vicinam provinciam. Intra quinquennii curriculum tanta perfecit Pontifex hic, quanta Pontifices priores longissimo tempore perficere vix ausi sunt sperare, rebus momenti maximi ad desperationem passim vergentibus. Inter summa igitur sui encomia & desideria ardentissima finem consecutus est exoptatissimum an. Pont. 5. Christi 1125.

CLXII. Honorius II. Bononiensis.

ROBERTUS Frangepanius vir Romæ potentissimus, Pontificiis Electoribus varios posuit obices, quò minùs alium præ Lambertio Cardinale sibi amicissimo in Summam Sedem eveherent. Fraudibus verò Frangepanii probè perspectis, Cardinalium quidam suffragia sua in C. Theobaldum direxerunt, quem Coelestinum II. appellârunt: Cardinalium tamen aliis cum populo in Lambertum constanter conspirantibus. Placuit posterior pars summè Frangepanio; is igitur populo & Electorum parti placitus magis, rem eò perduxit, ut consentientibus

tibus denique Electorum pluribus Lambertus in Pontificem fuerit electus Honorius II. dictus. Verum post elapsum septem dierum spatium Honorius coronam Pontificiam Theobaldo, sua opinione digniori, cedendam ratus omni suo juri renunciavit, paratissimus obedire Pontifici, haud imprecare Ecclesiae. Hoc ipso autem egregio facinore ab Electoribus omnibus nunc probatus ac confirmatus Pontifex, excitatos in Cassino Monte & Cluniacensi Monasterio à gemino Abate tumultus sedare quamprimum instituit. Uterque nempe Abbas ob eximios in se collatos honores ad superbiam elati, nec moderari suos, nec ipsi Pontifici Romano obedire amplius noverant, Patriarchas in Oriente rebelles virtus æmulaturi. Uterque igitur Romam vocatus, suoque officio depositus, cum Phrygibus sapuit. Tanchelinum deinde Antverpiæ hæreticum luxuriosissimum aggressus per D. Norbertum Magdeburgensem Archiepiscopum confudit: in Germaniam vero Gerardum futurum brevi Pontificem Lucium II. dicendum, in Galliam ad celebrandum Concilium Trecense Matthæum, in Angliam Joannem Cremensem tres Cardinales allegavit, quorum hic tertius Londensi Concilio præfuit. Hybernam etiam per Malachiam Episcopum Connerensem in florentissimum statum conversam in Fide confirmavit, Ravennam adhæc Petrum Cardinalem quartum dimisit, qui congregata Synodo Aquilejensium & Venetorum Patriarchas cognitâ utriusque causâ depositus. Duos denique alios Legatos Cardinales Gregorium nempe in Daniam, Sueciam ac Bohemiam; in Hispaniam vero Humbertum summo Reipublicæ sacræ emolumento legavit. In Ecclesia Gallicana, adjutore præcipue D. Bernardo, negotia gravissima composuit, bellumque sacrum promovit Ludovico VI. ac VII. Calliæ Regibus, Romano Pontifici ad nutum paratissimis. Mortem ipse exceptit paratissimus an. 1130. Sed. 5.

CLXIII. Innocentius II. Romanus.

ANTEA Gregorius vocatus ex nobilissima Romæ familia de Matthæis dicta originem traxit. Postquam adolevit, in Collegio Lateranensi Canonicorum Regularium institutum professus, etiamnum juvenis in Collegium Cardinalium transiit. Pontificis dein Legatus in provincias Septentrionales à Calisto II missus, Germaniæ præcipue profuit; is enim Henricum V. Ecclesiae reddidit: Pontifex vero Calisto mortuo, ob singulare omnino merita, à sexdecim Purpuratis Patribus

Ccc 2

electus

electus duos expertus est adversarios, Petrum Leonem nimirum à sat multis Cardinalibus sibi oppositum, & Anacleti II. nomine nuncupatum. Hujus partes Rogerius Calabriæ Princeps, Innocentii verò electionem Frangapanii cum quatuor aliis Cardinalibus in meliores mutati, defendebant. Ferventibus itaque partium harum studiis in Franciam abeundum erat Innocentio, ut optatum rei exitum exspectaret eminus. Interea Henricus V. Imperator fatis concessit, cuius nepotes Conradum Franconiæ, & Fredericum Sueviæ Duces cùm in avo & atavo, aut potius hos odissent in nepotibus Imperii Electores, eisdem Lotharium Saxonię Principem præhabuerunt, qui expugnato Conrado æmulo suo, Innocentii quidem partes tueri firmissimō animō decreverat; jura tamen Ecclesiæ ab Henricis Imperatoribus male usurpata & ipse invadere cogitabat: verū ab Innocentio longè diversa petere rogatus, à D. Bernardo autem Ecclesiæ jura clarius edocēus menti Summi Pontificis acquievit; eundem etiam bis Romam reductum constanter defendit adversus Rogerium, cuius regionem vastavit victor, ut redderet Ecclesiæ bona ab eodem adempta: dein verò ab Innocentio Romæ coronatus in Germaniam rediit verè Germanus atque Romanus Imperator. Anacletus inter hæc à victo Rogerio desertus interriit, cui ab eodem absque mora substitutus fuit Gregorius quidam Cardinalis Victor IV. vocatus; qui tamen unà cum suarum partium Cardinalibus brevè se Innocentio penitus subjecit. Nondum hic quievit Rogerius, quem in proposito suo pertinacissimum non anathemate altero, sed D. Petri gladio, uti monuerat Cardinalium quidam, Innocentius ipse militum suorum supremus Dux oppugnavit; mox verò ab eodem hoste suo viatus & captus fuit, ad cuius Pontificis licet captivi pedes Rogerius unà cum filio se abjiciens, & hanc ob causam anathemate quamprimum solutus, & Rex Siciliæ fuit agnitus. His rebus compositis Romam rediens Pontifex à suis met Romanis petitus est infestis armis & animis: Romani enim Tiburis urbis civibus ob relatam unà cum Rogerio victoriam plurimū in fensi eam urbem solo æquare meditabantur; quibus cùm vehementer obstaret Innocentius, Romanæ Reipublicæ methodus à centum annis intermissa, denuo fuit introducta à civibus adversus Innocentium. Hæc itaque nova methodus dum Innocentii Monarchiam multū turbavit, ipse in cœlestem Hierarchiam transferri desideravit morte votis obtemperante an. Sed, 13.

CLXIV.

CLXIV. Cœlestinus II. Hetruscus.

COÆVUS pene fuit D. Bernardo Doctori Mellifluo, quem orbis Orthodoxus tanti æstimavit vivum, ut mortuum etiam hæretici non fuerint ausi vituperare, convicti ejusdem meritis. Talis ac tantus Ecclesiæ Doctor Guidonem de Castello non generis splendore, sed virtutis ac doctrinæ æstimatione notissimum, & ob has à Cardinalium Collegio Summum Pontificem electum maximi fecit. Eadem ætate e-jusdem D. Bernardi Regula à D. Benedicti methodo haud multùm diversa triumphanti ac militanti Ecclesiæ probata, instar novi sideris orbem universum illustrare cœpit. Cœlestinus igitur Pontifex creatus, lucem hanc sibi coelitus datam propagaturus in Ecclesia universa, laudavit in suis discipulis Magistrum Bernardum: Joannem enim à Craticula, doctrinâ & moribus Doctori Clari evallensi discipulum simillimum, in Purpuratorum Patrum adscripsit cœtum; per Bernardum verò hujusque socios Ecclesiam totam conlervare, ac indies magis propagare studuit facri belli avidissimus. Verùm dum omnes boni de Cœlestino non magis sperare, quām gaudere cœperunt, spem omnem & gaudium mors pestifera præcedit, totam pervadens Italiam: mensibus itaque 5. duntaxat Supremus Præsul vixit, mortuus an. 1144.

CLXV. Lucius II. Bononiensis.

DUM pestilentiae morbō Ecclesiæ creptus est Cœlestinus II. ad clavum in Petri navicula sedere cœpit Gerardus nobili Caccianimicorum genere Bononiæ natus, indè verò D. Augustini Canonibus ad summa munia in Ecclesia obeunda instruētus, à Calisto II. Cardinalitia dignitate ornatus, ab Innocentio II. Apostolicæ Sedis Cancellarius constitutus, & demum legitimis Electorum suffragiis Pontifex dictus, Lucii II. nomen sibi fecit proprium. Rem difficillimam Lucio II. fecit pars Romanorum civium maxima, à qua Rempublicam suam antiquissimam restituere cupiente, Ecclesiæ sua bona invidente supra modum fuit vexatus, vixque numeratus inter eos Veteris Testamenti Sacerdotes, quibus præter decimas ab Hebræis concedebatur nihil. Verùm Lucii Pontificis & D. Bernardi saluberrimis monitis persuasus Lotharius II. Imperator verè Catholicus, Pontifici jus suum tribuit, & à Pontifice jus & ornamen-

tum Cæsar is accepit, Imperii nimirum coronam. Bellum sacrum tunc idem magis ferrebat, ad quod promovendum auri & annonæ ingentem copiam misit Lucius. In Gallia Synodus, licet absens tunc fuerit, collegit, in qua Petrus Abailardus, Poëta & Philosophus, miris ingenii instrutus dotibus, sed ob genii levitatem potius, quam judicij pertinaciam à sincera Ecclesiæ doctrina diversus, manus denique dedit totius Ecclesiæ sententiis, relieta conjugé factus Monachus in fine vitæ perfectus. Vitæ terminum posuerunt Lucio mense Sept. jam 11. cives Romani, dum eidem moerore mortem accelerârunt an. 1145.

CLXVI. Eugenius III. Pisanus.

NOBI LI & antiqua Paganorum profapia oriundus D. Bernardi quondam discipulus & ipse Bernardus vocatus in Clara Valle eos cumulavit fructus, ut Abbas in monasterio D. Zenonis primum Pisis; deinde verò D. Anastasii Romæ ad Aquas Salvias fuerit maximè honoratus: tandem verò à Cardinalibus in electione Pontificis primo hærentibus ac vacillantibus, mox verò mirè concordibus fuerit electus Supremus Antistes. Electo Pontifici in primis curis hæc erat, ut contra Arnaldum & hujus discipulos ejus temporis Politicos pessimos, Ecclesiæ nempe sua bona maximè invidentes, Principibus verò non - Ecclesiasticis omnia tribuentes, pugnaret invictissimè: ab his tamen suis hostibus Pseudo-politicis vietus adeò vexatusque fuit, ut relietâ Româ Viterbum exul fugerit. Syria, Armenia, Palæstina summis tunc etiam in angustiis erant, quas ut plurium in Oriente tyrannorum jugo liberaret, suo in exilio sui magis immemor, quam subditorum, pro viribus bellum sacrum promovere studuit. Eum in finem Abbatem Claravallensem D. Bernardum in Germaniam ad Imperatorem Conradum, & inde in Galliam ad Ludovicum VII. Regem misit potentissimum ubique Oratorem. Placuit hoc Pontificis Eugenii studium adeò Romanis civibus, ut ipsimet, novæ suæ Reipublicæ pertæsi, obedire rursus Romano Præfuli promiserint, hujus redditum summis desideriis postulantes: is tamen à Galliæ Rege invitatus petuit Galliam, ubi nobilissimo Crucigerorum exercitu in Palæstinam abeundi bene precatus Concilia plura collegit: inter hæc Rhemense haud postremum fuit, in quo damnatus est Guibertus Porretanus Picaviensis Episcopus; qui etsi in Deum Hominem sumè fuisset blasphemus, tamen, teste D. Bernar-

Bernardo, errores suos publicè confessus Abailardum poenitentem & ipse poenitens fuit secutus. Rebus in Gallia momenti maximi ordinatis Claram Vallem hospes gratissimus per complures dies suâ præsentia dignatus fuit, ubi verius D. Bernardi discipulum, quām Pontificem agens, exemplis ad imitationem fortissimis Claram Vallem maximè illustravit. Romam denique rediens composito Urbis statu ad nova ædificia animum intendit; palatium enim ad D. Petri extruxit, prætoriam domum condidit, & porticum S. Mariæ Majoris variis picturis exornavit. Denique æstivis caloribus Romæ infestis exhaustus sanioque consecutus, qualem vitam vixerit morte miraculis clara posteris testatus est an. 1153. Sed. 8.

CLXVII. Anastasius IV. Romanus.

NOBLIS familiæ filius Conradus de Sabutra vocatus, relicto Seculô post insignia virtutum ac litterarum documenta exhibita in monasterio D. Ruffi primùm Abbatem, indè Episcopum Sabiniensem, & mox Cardinalem Honorio II. & Innocentio II. gratissimum egit; horum enim postremus Conradum suum Romæ reliquit Vicarium, dum à Romanis civibus pulsus in exilium aufugit, & Viterbiô in Galliam abiit; prior verò ex D. Ruffi monasterio licet invitum evocavit publicis dignissimum honoribus judicans. Publicis itaque muneribus tam probè functus fuit, ut in Christi Vicarium Pontificii Electores eum sibi deligendum meritò existimat. Vtuperarunt equidem Anastasium hunc præfertim Itali, quod remissè nimirum cum Friderico Aenobarbo Imperatore egerit. Verum quod Italî displicuit, placuit Germanis maximè in hoc Pontifice, tam his quām illis partium studio addicis; horum igitur sententiæ præferenda est omnium pauperum opinio, qui uno ore laudarunt summam Anastasii in omnes charitatem, dum in caritate annonæ quibusvis, ante alios tamen egenis liberalissimè subvenit, qui proin copiosis lacrymis post primum Pontificatus annum jam morienti parentarunt.

CLXVIII. Hadrianus, Anglus.

PUER admodum relicta pauperis in Anglia parentis domo Galliam petuit literis daturus operam. His apprimè instructus exemplô patris sui præviô motus D. Augustini Canones, post consuetum tyrocinium, professus, tandem monasterio in Gallia extructo Abbas præesse

præfesse fuit iuslūs. Hujus tamen Abbatis conditionem , aut verius laudatissimum vitæ rigorem aspernati quidam minimè Religiosi subditi Romam confugere suum Abbatem coegerunt. Fugisse plurimū profuit ; Eugenio enim Pontifici tantum probata est Hadriani fuga , ut eum Danis atque Norvvegis Nuntium Pontificium & Apostolicum miserit utroque munere defunctum optimè. Consecratus denique ob præclara merita Summus Antistes egit & tulit plurima : patientiæ cnim materiam copiosissimam præbebant Romani cives Reipublicæ methodum postulantes : item Rogerius aut hujus filius Wilhelmus Siciliæ Rex , nec non Fridericus Imperator Aenobarbus , quorum prior iniquissimum pacis foedus per vim extorxit , quod hanc ob causam Innocentius III. nullius valoris esse declaravit. Promittere nimurum per vim cogebatur inter alia Hadrianus Rogerio , ut renuntiaret omni appellationis juri , quod Siciliæ regnum Apostolicæ Sedi haec tenus debebat. Præbuit hæc appellationis remissio Friderico Imperatori ansam , ut , et si anno priore ab Hadriano primū fuisset Imperii diademate decoratus , hunc ipsum tamen Pontificem afflatus Londinensem Episcopum , in via Romam versus interceptum in captivitatem abstrahi iussicerit. Libertatem captivo Episcopo impetraturi venere Legati cum litteris , quorum verbis perperam intellectis in furias actus Cæsar egit non agenda. Tandem mitiora edocetus genuinum epistolæ sensum admisit : verū paulò post mutatus iterum in publicis litteris Pontificio nomini suum præferri jussit , more ab Imperatoribus antiquioribus prorsus alieno . Bilem Cæsari movit Hadrianus , quod negarit Hugoni admodum juveni Ravennaten sis Archiepiscopatus insulam , et si purpuram sacram eidem pro ea obtulisset . Maximis igitur patientiæ fructibus plenus Hadrianus mortem optavit & impetravit an. 1159. Sed. 4.

CLXIX. Alexander III. Thuscus.

PISIS primū inter Canonicos numeratus , sed lapsu temporis Romanæ Ecclesiæ Cancellarius constitutus , variis legationibus defunctus fuit summa sui constanter laude ac estimatione , qua fuerat plurimis , præcipue verò Hadriano Pontifici Magnus aut Maximus . Alexander hunc proinde jure optimo Magnum aut Maximum dixeris ab annis , quibus Pontifex sededit , & à gestis , quæ maximō numerō præclarè patravit , & à laboribus , similiisque doloribus , quos sustinuit . Præter hostes pene

pene innumeros quinque potissimi fuere, tres nimirum successu temporis Pseudo Pontifices; primus Octavianus Romanus Cardinalis Victor V. dici cupiens: alter Guido Cremonensis Paschalis IV. vocatus; tertius Joannes Hungarus Strumenis Episcopus Calixtus III. appellatus. Reliqui duo hostes erant Fridericus Aenobarbus Imperator, & Henricus II. Angliae Rex. Horum omnium sese vietorem probavit denique Alexander: Henricus enim D. Thomam Cantuariensem Archiepiscopum, quem paulò ante occidi vel jusserrat, vel suorum pravis consiliis circumventus trucidari permiserrat, & ob Martyrii palmam in Divorum numerum jam relatum esse novarat, summa veneratione coluit & amplexus fuit inter publica doloris ac pœnitentia testimonia, Summo etiam Pontifici in rebus cunctis obedientissimus. Fridericus Imperator post continuas Pseudo - Pontificum à se suscepitas defensiones, post ingentes simul Alexandro Pontifici illatas persecutions, à Venetis tandem cum filio vietus, vietas manus dedit Alexander, Venetiis Romam usque ejusdem comes factus. Octavianus morte repentina correptus interiit nullo pœnitentia signo posteris relicto. Guido carnicomate percussus lentaque morte consumptus est: Joannes denique redeunte Romam Cæsare & ipse redit veniam precatus, quam clementissime dedit Alexander fortissimus non solùm contra duos. Hujus Pontificis operâ etiam congregatum fuit in Gallia Concilium Turonense, in quo anathema in Fridericum Imperatorem simulque Victorem Pseudo-Pontificem fuit confirmatum. Alterum fuit Oecumenicum in Laterano III. in quo trecenti Episcopi sententias pro Ecclesiæ necessitate dixerunt. In Divorum Album præter D. Thomam Cantuariæ Archiepiscopum adscripsit etiam D. Eduardum Angliæ, D. Canutum Daniæ Reges, D. Bernardum Claræ Vallis Abbatem, & D. Helenam Martyrem, quorum numero etiam Alexander merito accensendus venit an. 1181, Sed. 22.

CLXX. Lucius III. Lucensis.

LUCIA Italæ urbs Humbaldum natum sibi gratulata fuit. Crescens aetate & sapientia, Episcopus & Cardinalis Ostiensis simulque Veterinus creatus legationibus permultis in Anglia, Gallia, Sicilia & Germania obitis, præclarum nomen ab orbe universo sibi vendicavit. Anglia & Scotia Lucii III. nomen præ aliis regnis celebrarunt, dum

R. P. Kolb Series Pont. Pars II.

D d

Wilhel-

Wilhelnum Scotiæ Regem à Rogerio Episcopo Eboracensi Ecclesiæ communione privatum, sed inde pœnitentiâ ductum recepit. Maronitas etiam montis Libani accolas ad Romana sacra conversos suscepit. Hucusque velut in latitiæ agro laborabat Pontifex Lucius: at tristitiae campum amplissimum eidem aperuerunt Romani cives ac senatores Reipublicæ vel conservandæ vel erigendæ intentissimi: quorum abusus dum tollere stetit, nūl laboravit, ab eisdem Româ pulsus post lustratas varias in Italia urbes denique Veronam venit, cum Friderico Cæsare novas simul & antiquas turbas compositurus. Duo potissimum rerum capita erant, quæ Cæsarem Pontifex rogavit, ut nimirum exemplò suò Christianos Principes Imperator commoveret ad debellandos Saracenorum in Palæstina maximè exercitus. Alterum ut Mathildis Mutinensis Dominæ bona Ecclesiæ legata haud denegaret. Haud placuere preces Pontificiæ Cæsari; sed nec probata fuit Pontifici Cæsaris oratio, qua filio suo Imperii coronam vivo ac præfente patre à Pontifice imponi, & Episcopis, schismate ab Ecclesia divisis, veniam postulavit. Inter mutuas igitur repulsas discessere ab invicem Lucius & Fridericus cunctis timore suspensis, ne gravissima mala discessum hunc sequerentur, quæ tamen mors Pontificis fortè interclusit, dum Veronæ Lucium confecit post annum Sed. 4.

CLXXI. Urbanus III. Mediolanensis.

PERVETUSTO Mediolani Cribellorum genere natus primò Canonorum ibidem suffragiis Archidiaconus, dein verò Archiepiscopus electus, ab Vlexandro III. sacram purpuram Archi-Episcopatus pallio superadditam accepit. Tandem Veronæ à septem & viginti Cardinalibus Lucii III. Successor promulgatus iisdem de rebus age re cœpit cum Friderico Imperatore, de quibus agentem Lucium vita destituit. Verùm haud plus datum est Cæsari à Successore, quām ab Antecessore Pontifice; cùm enim Urbanus Fridericum in malo pertinacem comperisset, eidem hæc maximè rerum capita severè interdixit, ne nimis hæreditatem à Mathilde mortua Romanæ Ecclesiæ donatam Cæsar suam diceret: ne item bona ab Episcopis mortuis relicta sibi vendicaret; & tandem ne monasteriorum redditus in Germania præsertim suos diceret. Ægerimè hæc monita accepit Cæsar, dolorem tamen animo conceptum tantisper dissimulavit, ut filio coronam Imperii ab Urbano imponendum

dam impetraret. Verum & hac spe sua delusus dolorem verbis & factis testatus recessit in Germaniam, in qua duodecim maximi nominis Praefectus Caesaris partes deseruerunt, quos ex Germania pulsos ut aditu Italiae prohiberet, longè latèque Alpium angustias praefidiis & custodibus præmunit. Pontifex igitur iratus magis Friderico, roganibus Veronæ civibus Ferrariam discessit, Cælarem publico anathemate confixurus. Verum eò perveniens tristissimò nuntiò expugnatæ à Saladino Hierosolymæ, captique ejusdem Regis & sacræ Crucis in potestatem barbarorum ablatæ a deo commotus fuit, ut dolore nimio correptus brevi mortem oppetierit.
1. an. Pont. Chri. 1187.

CLXXII. Gregorius VIII. Beneventanus.

ALBERTUS de Mora quondam appellatus ex Ordine D. Benedicti evocatus ad purpuram sacram, & ab Urbani III. obitu die altera summo omnium consensu electus Pontifex, continuò litteras dedit ad viros Principes, animans eosdem ad bellum sacrum contra Saladinum Ægypti tyrannum præcipue instituendum. Tantum placuit universis mens pientissima hujus Pontificis, ut in annos quinque universa Ecclesia sibi proposuerit cujusvis hebdomadæ feriâ quartâ à carnis bus abstinentia, feriâ vero sextâ jejunio etiam corpus macerare. Ecclesiæ Cardinales complures exemplo reliquis omnibus futuri, pedibus iter Palæstinam versus aggressi sunt, concepto votō firmissimò nunquam equum concendendi, donec Palæstina Saladini jugo foret erepta. Septem annis Principes Catholici inducias inter se paci sunt, gravissimâ Ecclesiæ poenâ in eum sanctâ, qui inducias non servasset. Tantum egit Gregorius duorum duntaxat mensium Pontifex, post quos mors desideria ejusdem optima demessuit an. 1187.

CLXXIII. Clemens III. Romanus.

PAULUS cognomento Scholaris dictus, omnium Cardinalium suffragiis, in Ecclesia Cathedrali Pisis in Petri solium elevatus Clementis III. nomine vocari coepit. Gregorii VIII. vestigiis infistere, bellum nempe sacrum promovere strenue laboravit; sua namque

D d 2

autho-

authoritate movit Fridericum Imperatorem simûlque Reges Galliæ, Angliae atque Daniæ, ut numerosissimum exercitum in Palæstinam duxerint. Tributis tamen, quæ Saladina vocabant, ne nimiū subditos suos premeret Rex Gallus Philippus II. impedivit Clemens Pontifex. Philippum inter & Richardum Anglorum Regem composuit etiam lites gravissimas, quorum postremus, Richardus nempe cùm male sibi conscius metueret, ne scelerum suorum gravitate impediret belli sacri progressus, Messinæ deposito diadematæ regio præsentibus Episcopis compluribus, palam scelerum suorum sarcinam depositus, ex pessimo in optimum mutatus Regem, Felicissimus sanè fuisset etiam Fridericus Imperator, si agoni suo ita prælufisset, qui flumine Cydno, in quem æstus levandi causâ descenderat, haustus & suffocatus est. Interea mortuo Wilhelmo Siciliæ Rege Clemens reliquum sine legitimo hærede regnum repetebat, missò eum in finem exercitu Pontificio contra Tancredum, quem suum esse fratrem constanter negabat Wilhelmus, pugnaturo. Sublatum ab eodem hoc Clemente tandem fuit annorum quinquaginta dissidium gravissimum Pontifices inter & cives Romanos exortum. Variis legibus amicitia fuit stabilita, in quas cùm jurasset populus Romanus, abrogata penitus Reipublicæ methodo se suaque Summo Pontifici subjicit. Transactis tanti momenti rebus Clemens III. mortis arbitrio se subdidit an. 1191. Sed. 3.

CLXXIV. Cœlestinus III. Romanus.

HYACINTHUS Bubo de Ursinis appellatus, si Petro Blesensi sit habenda fides, annos sexaginta quinque inter Purpuratos Patres transegit, ab Eugenio III. aut Lucio II. jam sacrâ purpurâ ornatus; cùm denique anno ætatis 85. Pontifex consecratus, qualis ac quantus esset, continuo factis & verbis demonstravit: die enim Paschatis prima anno Domini 1191. in Pontificem electus urbem Tusculum Sedis Romanæ ac Romanorum civium hostilem sedem iolo æquari jussit, foedera pacis à Clemente II. cum Romano populo inita opere firmaturus. Die Paschatis altera Henricum VI. Cæsarem cum conjugé sua Constantia Rogerii Siciliæ Regis filia Augustorum nomine ac corona condecoravit, postquam Henricus dicto Sacramento promisit, se Ecclesiæ Romanæ iura illibata constanter servaturum, iustitiam custoditurum, & si quid ex D. Petri Patrimonio ablatum fuerit, redditurum, Tusculum quoque à se tunc occupatum, re-

flitu-

fluiturum. Hunc ipsum Henricum Cæsarem cum Leopoldo VI. Austriae Archi-Duce à fidelium communione amovit, quod Richardum Angliae Regem ex Palestina per Hungariam & Austria reducem, atque in Austria sub schemate peregrino latente quidem, proditum tamen & in captivitatem abstractum detinuerent, nec prius dimitterent, quam datâ auri summâ gravissimâ libertatem redemisset. Episcopum deinde Belluacensem sub Philippo II. Galliae Rege pugnantem contra Anglorum copias cum cepisset Rex Richardus, arcuissimâ custodiâ eum servari mandavit. Cum igitur sibi filium suum reddi Pontifex Cœlestinus postulasset, thoram Richardus Romanum misit cum dictis Pontifici significandis: *Vide, num hæc sit vestis filii tui.* Cæterum Ecclesiae restitutum Henricum Imperatorem ardentissime hortatus est ad bellum sacrum prosequendum; Cæsar autem Imperii negotiis præpedito, ejusdem vices Moguntinus Archiepiscopus & Saxoniae Dux subiære, qui cum valido Germanorum exercitu per Hungariam in Asiam trajicientes, cæsis multis barbarorum millibus, Berytum munimentum à Saracenis destitutum novis præsidis munivere; Joppen verò urbem hostili obsidione pressam liberarunt, petituri proximè Hierosolymam, nisi mors Cœlestini bello sacro unicè intenti obicem posuisset. Moriturus hic anno nimirum 1198. Pontifex dignitati suæ renuntiâsse dicitur, ea tamen lege, ut Electores Pontificii Joannem à S. Paolo D. Priscæ Cardinalem Successorem suum dicerent: cuius tamen ultimæ huic voluntati cum tum temporis haud annuissent, ipse se Deo, vita ac mortis arbitrio totum permisit, eorum Pontificum ultimus, in cuius describendis meritis C. Baronius absolvit tonum suum duodecimum, hoc est, ultimum.

Reflexiones Historicae supra Seculum XII.

ADESTE huc Pontificum Romanorum observatores accuratissimi, Magdeburgici, Hübneri, & alii quam plurimi! dictate errores aut crimina ab hujus Seculi duodecimi Pontificibus admissa! & en! cursorum instar adsum plenis buccis prolocuturi suo judicio errores Pontificum gravissimos. Ajunt enim

- I. Alexander III. dicit cap. *cum esses de Testamentis &c.*, alienum esse à Divina lege & Ecclesiæ consuetudine, ut in testamentis plures tribus testibus requirantur. Eodem in loco sub poena excommunicationis præcepit, ne ullus rescindat testamenta cum tribus testibus facta. Atqui contrarium habet praxis totius orbis Christiani. Vel igitur orbis Christianus errat perpetuò, vel erravit Alexander.
- II. Idem Alexander cap. *licet de sponsa duorum &c.* dixit, quosdam Prædecessores suos judicavisse, Matrimonium per verba de præsenti contratum, nec tamen consummatum, posse dirimi per aliud Matrimonium, se tamen contrarium sentire. Itaque vel Alexander III. vel ejusdem Prædecessores errarunt.
- III. Similis est error Coelestini III. qui docuit, licere illi aliud inire Matrimonium, cuius conjux in haeresin lapsa fuerit. Hanc autem sententiam esse haeticam indicavit satis Concilium Tridentinum sess. 24. can. 5. & Innocentius III. cap. *quanto de Divortiis*, ubi contrarium vel docuerunt, vel omnino definiérunt.
- IV. Alexander tyranus fuit vel in ipsum Imperatorem Fridericum enim Aenobarbum suis pedibus advolutum, ac sibi supplicem his exceptis verbis: *super aspidem & basiliscum ambulabis, & concubabis leonem & draconem.* Psalm. 90.
- V. Hadrianus IV. à musca guttur subito occupante, suffocatus interiit. non obscuro malævitæ & mortis omne, eò, quod Fridericum Aenobarbum anathematis sententiâ proscripterit.

Responsio I. ad I.

GRATULARI sibi merito poterit Alexander III. quod ipsius Zoili aliud, quod carperent, non invenerint, quam tres prima facie errores, quos ipso tamen errores nemo sanus dixerit, si æquiori bilanci eos appenderit. Quis enim in capitulo *cum esses de Testamentis &c.* error latet, aut adversarii patet? Quod Lex Divina septem testes pro testamenti valore non requirat, tam planum est Jurisperitis omnibus, ut is planè talis non sit, qui hæc ignorat. Quod vero alienum sit etiam ab Ecclesiæ consuetudine, accire pro conficiendis testamentis septem testes, hic apertis opus est oculis, ut Alexandri sensus perspiciatur. Suam nempe dixit sententiam omnibus Canonum peritis communem: aliis enim de testa-

testamentis intelligi haud intendit, quām de iis, quāe cedunt in favorem Ecclesiae, vel alterius causae, ut vocant, piæ. Quisquis autem in simili causa-
rum genere septem testium præsentiam sibi poscit, is minimè sibi præsens
est. Fingamus verò, Alexandrum tradidisse doctrinam de testamentis
erroneam: an idcirco erravit in *Decreto Fidei aut Morum?* an tanquam
Supremus Judex ac Pontifex oraculi instar suam sententiam ab Ecclesia
Romana universa haberet voluit? Respondebunt vel ipsimē fortè adversa-
rii: istud affirmare haud sustinemus, si veritati patrocinium non negabi-
mus. Ita & nos respondebimus, & Alexandrum primo errore absolu-
tum noverimus.

Responsio II. ad II.

EST eruditis viris ter nota paroemia: qui bene distinguit, bene docet.
Utinam hæ aut similes paroemiæ altiores egissent radices in Hetero-
doxorum animis, tunc enim verò didicissent distinguere inter Pontifices
& Doctores; inter Pontificum definitiones, & inter eorundem privatas o-
piniones. Aperiamus hīc Juris Pontificii Corpus, legamus verba Ale-
xandri, scilicet capitulum *licet de sponsa duorum &c.* & tum vel ipsæ palpa-
bunt manus nostræ, Alexandrum dixisse opinionem suam, velut consue-
verunt dicere Jurium Doctores, dum vel discipulis prælegunt, vel inter
se disputando suas dicunt sententias, avidissimi quidem indagandæ verita-
tis, opinione tamen sua, si optata veritas desit, contenti.

Responsio III. ad III.

ATQUE ut parcamus verbis & tempori, totum hoc responsum II. acci-
pe, ut Coelestini pariter mentem penetres: de conjugio enim ejus,
qui in hæresin lapsus fuit, per aliud novum conjugium dissolvendo, dixit
solūm opinionem suam, haud verò reliquit Pontificiam sententiam in-
star oraculi toti Ecclesiæ tenendam. Nec refert, libris Decretalibus has
quandoque insertas inveniri opiniones; nec enim continuò inter Fidei
dogmata referenda est Decretalium librorum doctrina: habet quippe
suum saxe locum opinio, ubi Ecclesiæ jura sunt obscura, & exoptata ve-
ritas patet minus.

Respon-

Responsio IV. ad IV.

UT tandem alterius generis deprehendatur error Alexandri III. gravissimus, ponamus ob oculos nostros imaginem illam, quam Acatholicon pectorum nonnemo pinxit ea ratione, ut Alexander advoluti suis pedibus Friderici I. Cæsar's caput instar hydræ premat ac conterat. Accedant simul verba instar tonitrui ex ore Pontificis delapsa in Imperatoris caput: *super aspidem & basilicum ambulabis, & concubabis leonem & draconem.* Psalm. 90. Talis certè imago apta nata est miris modis exasperare & incendere cunctorum animos adversus Romanos Pontifices, etiam in ipsum Cæsarem tyrannos. Verùm pacatò simus animò, ne præceps nimis affectus nos rapiat in partes Friderici Cæsaris, aut Alexandri Pontificis: detur utrique suum. Depictam itaque intueri iterum libeat tabulam, sed simul hæc adscribere ne pigeat verba: *pictoribus atque Poëtis fingendi quidvis semper fuit aqua potestas.* Iis præsertim Poëtis atque pictoribus libuit potius, quam licuit quævis fingere ac pingere; quibus inter curas est ultima imitari naturam, sectari veritatem, mores hominibus accommodatos proponere; quod sanè non præstatum fuit ab iis pictoribus, qui hanc tabulam pinxerunt; nec ab illis Poëtis, qui fabulam hanc confinxerunt. Fabulam hanc, non Historiam esse ostendunt circumstantiae variae, testes veritatis optimi. Ab anno nimis 1158. usque ad annum 1177. maximè dissidebant duo Pontifices Romani Hadrianus IV. & Alexander III. ab Imperatore Ænobarbo: omnis generis media adhibebantur, ut sua pax redderetur Ecclesiæ: instabat uterque Pontifex crebris monitis & minis crebris: quas tamen omnes eludebat Fridericus victoriis clarus. Minas tandem secutum est Ecclesiæ fulmen, censura nimis Ecclesiastica, quam Ænobarbus ita contemnebat, ut Pseudo-Pontifices per multos annos custodierit ac defendenterit; legitimos verò Pontifices modis acerbissimis habuerit, atque adeo Ecclesiam longissimo schismate summè afflixerit. Universos itaque facile incessisset desperatio de pace à Friderico Ecclesiæ unquam reddenda, nisi tandem supremus omnium in bellis maximè Dux DEUS Veneti contra Fridericum concessisset victoriam glorioissimam, qua amissa victus Cæsar humanæ infirmitatis ac inconstantie memor Alexandro Pontifici pacem dare, & ab eodem accipere constituit. Accepto lœtō pacis nuntio vix non gaudiō exultabat cum Veneti Alexander, factus denique compos voti sui & desiderii ardentissimi,

quo

quo conciliari Cæsari longo tempore peroptabat. Conveniunt itaque Venetiis & Pontifex & Cæsar ; hic pœnitentiæ causâ in conspectu omnis populi in foro D. Marci adgeniculatur Pontificis pedibus , & mox anathemate solitus Ecclesiæ communioni restituitur; stabilitur pax, varia amicitiaæ testimonia inter pacis arbitros exhibentur, urbs tota & mare festivis ignibus colluent, adornantur convivia, nihil omittitur , ut augeatur latitia. Venetiis tandem Pontifex Anconam proficiscitur , cui comitem se jungit Cæsar; Anconæ valedicitur amicissime, conservatur pax ab anno 1177. usque ad annum 1186. Et tamen Alexander tam durum in modum excepisse, atque Ecclesiæ restituisse Fridericum Cæsarem scribitur? istud ut credat, in animum suum haud inducit Christiani nomine dignus homo ; credat igitur Judæus apella. Erat quippe Fridericus , ut ejus pene omnia facta perhibent, genii bellicosi, ad iram pronissimi, animi elati , grandis supercilii, cunctis imperare, nemini obedire parati. Et tamen talem ac tantum Imperatorem sibi devincire studuit Alexander haud alia oratione , quam qua compescere consuevit Hercules aspides, serpentes & dracones, dum horum capita contrivit & fauces elisit. Fuisset hoc profecto oleum flammis affundere ; fuisset hoc Cæsarem ad nova bella provocare, pacem Italiæ finibus proscribere, toti Ecclesiæ jam afflictissimæ afflictionem novam addere.

Demus tamen & hic adversariis aliquid, demus esse Historiam , quam fabulam diximus ; demus Alexandrum ita veterum injuriarum sibi & Antecessoribus suis illatarum memorem, sui verò ita oblitum fuisse, ut Cæsar's caput pede premens fulminis instar voces has emiserit : *super aspidem &c.* an idecirco solus criminis reus sit Alexander? an à scelere purus omnino Fridericus? agedum, finge pauca, ut transferas hunc Alexandri errorum aut fuorem in Fridericum, ita tamen, ut errores & furores à Friderico commissos transferas in Alexandrum. Quis sic amabo magis erit reus, an Alexander, an Fridericus? aut si mavis, obliviscere parumper & Pontificis & Cæsar's; personas ne respice, rem æquus judex attende, & dic sententiam. Si sic judicaveris, Alexandrum criminis postulare profecto formidabis ; cum Friderici crimina silentii tui palliō tam dextrè tegere priùs laboraris.

Quadrare huc poterit perbenè Caroli V. Imperatoris ad Franciscum I. Galliæ Regem dicta aut scripta sententia : *homo sum, nihil à me*

R. P. Kolb Series Pont. Pars II.

Ee

alie-

alienum existimo. Sunt enimvero homines etiam Imperatores potissimi, sunt obnoxii multis erroribus, & fuerunt saepe obnoxii Iceleribus; indulgendum tamen ipsis non parum fuit, cum plurima sint, quae vel excusationem permittunt, vel accusationem non admittunt. Id probè observarunt & Magdeburgici, & Hübnerus, & plerique alii Historici etiam A-catholici; hinc solerter excusant, vel saltem non incusant Ottones, Henricos, Fridericos &c. Occidentis Cæsares. Pari ratione si non de crimine omnino absolvant, saltem non insimulant Constantium, Constantem I. & II. Justinianum, Constantinum Copronymum &c. Orientis Imperatores, et si tum in Romanos Pontifices, tum alios Orthodoxæ Ecclesiæ Episcopos admiserint scelera hi Imperatores: ob quæ tyrannorum potius, quam Imperatorum sunt promeriti nomina. Si itaque in Imperatores, aut horum criminis atque errores tanta scribendi moderatione ut licet ac libet, cur in Pontificum errores tam severa virgula animadvertis oportet? non enim ipsis minus quam Carolus V. palam profitentur in hunc ferè modum: *homosum, nihil humani à me alienum existimo.* Homines nimirum fuerunt Pontifices omnes, errare & peccare potuerunt, si *Fidei Dogmata & Morum Decreta* universæ Ecclesiæ promulgata ex communi Doctorum sententia excipias. Errarunt in rebus aliis Pontificum satis multi, scelera tamen ex tanto eorum numero admiserunt pauci; quæ si comparare lubeat cum gravitate & numero eorum criminum, quæ commiserunt tum in Occidente, tum Oriente Cæsares, tantum discrimen patet, quantum intervenit inter Solis maculas & ejusdem eclipses. Etsi igitur Pontificum quosdam sit deprehendere, quos fervor nimius, aut, veluti ajunt, Eliæ zelus adversus Imperatores accedit nimirum, ejus tamen Historici nemini displiceat sententia, qua sic pronuntiavit: homines fuerunt & Pontifices & Imperatores; sed hi magis, illi longè minus. Lege hac super re etiam P. Ott Observat. 1. Secul. 12. ubi eos confutat, qui scripsierunt haec de Alexandro III. & Friderico Aenobarbo fabulam.

Responso V. ad V.

HADRIANUM IV. à musca guttū subito occupante suffocatum fuisse scripsit equidem Conradus Urspergensis, quem nimirum creduli & incauti secuti sunt Historici non Pontificii, Hübnerus & alii; sed quam primum

rūm hac saltem in parte fidendum sit huic Conrado, suōmet abundē pro-
didit calamō : scripsit enim Hadrianum, postquam Fridericum Imperato-
rem anathemate confixerat, quamprimum à musca guttur premente oc-
cīsum fuisse. Quid tu ais Conrade ? an Hadrianus IV. Fridericum I. a-
nathemate confixit ? quis hoc scribendi author tibi ? revolve amabo ac-
curatiū tempora, respice Chronogiam, lege attentiū Historiam. An-
num invenies 1160. quo anathematis sententiam in Fridericum pronun-
tiavit Alexander III. non verò Hadrianus IV. hic enim an. 1159. jam fatis
concessit. En ! quantum cohāreant tempora, quibus nescit contradicere
vera Historia ! si tamen, quod fingere libeat, Divina Nemesis Hadria-
num IV. ob hanc sententiam contra Cæarem latam ē medio quampri-
mū sustulit, & quidem muscæ volatu ; cur similis poena non exceptit A-
lexandrum III qui annis 22. Pontificatum tenuit, licet Ecclesiæ interdictō
Fridericum Cæarem ē communione fidelium excluserit ? potior itaque
nobis sit omnium aliorum Veterum Historicorum calamus, qui lentō an-
ginæ morbo Hadrianum denique extinctum scripserunt. Hi idcirco Scri-
ptores Hübnero aliisque similibus muscarum venatoribus meritō appre-
cantur muscarium, ut procul ab eorum libris pellantur muscæ ; hoc
est, palpabiles passim errores, quos pace mea dixerint
alii aperta mendacia.

E c 2

SERIES